

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов
_____ 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА ХХ-ХХІ ст.

напрямок підготовки
8.020303 Філологія. Мова і література (французька)

Гуманітарний інститут

2016 р.

Робоча програма Зарубіжна література XX-XXI ст. для студентів V курсу,

за напрямом підготовки 8.020303 Філологія. Мова і література (французька), галузі знань 035 Філологія 2014 року. – 36 с.

Розробник: Ліхоманова Наталя Олександрівна, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри світової літератури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світової літератури

Протокол від « » вересня 2016 року №

Завідувач кафедри світової літератури

_____ (Ковбасенко Ю.І.)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	5
Структура програми навчальної дисципліни I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	7
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	8
III. Програма	10
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Зарубіжна література XX-XXI ст.».....	16
V. Плани семінарських та практичних занять	18
VI. Теми для самостійного опрацювання.....	23
VII. Індивідуальна науково-дослідна робота (навчальний проект).....	24
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	26
IX. Методи навчання.....	27
X. Методичне забезпечення курсу.....	28
XI. Питання для самоконтролю	29
XII. Рекомендована література	
Основна	31
Додаткова.....	33

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма курсу „Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.” є нормативним документом Київського університету ім. Бориса Грінченко, який розроблено кафедрою світової літератури на основі освітньо-професійної програми підготовки спеціалістів відповідно до навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, системи вивчення навчального матеріалу дисципліни „Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.”, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студента.

Метою курсу є засвоєння студентами необхідної сукупності знань щодо становлення і розвитку світового літературного процесу другої половини ХХ ст. та початку ХХІ ст.

Вивчення дисципліни „Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.” передбачає розв’язання низки **завдань** фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема:

- розгляд головних тенденцій теоретичного осмислення та художньої практики літератури постмодерної доби;
- висвітлення етапів та закономірностей розвитку літературного процесу у Західній Європі, США, країнах Латинської Америки, еволюції провідних напрямів і художніх систем, жанрових і стильових структур;
- узагальнення спільних закономірностей розвитку національних літератур та визначення їх специфіки;
- ознайомлення студентів з творчістю видатних митців слова;

- застосування методик аналізу художніх текстів сучасних літературознавчих шкіл;

- виявлення генетико-контактних зв'язків й співвідношень між національними літературами, а також між ними й українською літературою;

- застосування на практиці знань студентів з попередньо прослуханих курсів історії та теорії літератури.

У результаті засвоєння навчального матеріалу курсу „Зарубіжна література ХХ-ХХІ ст.” під час лекційних та семінарських занять, індивідуальної та самостійної роботи студенти повинні **знати**:

- особливості становлення та розвитку літературного процесу доби, що вивчається;

- місце і значення творчості письменників другої половини ХХ – початку ХХІ ст. та їх загальну характеристику;

- теоретичне обґрунтування та висвітлення основних літературознавчих понять, які пояснюють специфіку течій та шкіл, що вивчаються.

Студенти також повинні **вміти**:

- розрізняти літературні напрями, течії та школи;
- аналізувати та інтерпретувати художній текст в контексті цілісності змісту та форми;
- визначати жанрові та стилістичні особливості художнього твору;
- здійснювати компаративний аналіз текстів певного автора або різних авторів однієї літературної доби;
- знаходити у тексті та інтерпретувати елементи інтертекстуальності як яскравої ознаки доби постмодернізму.

Програма розрахована на 108 год., з них лекційних - 14 год., семінарських -10 год., індивідуальна робота – 4 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота студентів - 76 год.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: літературний процес другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Курс	Напрямок підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3</p> <p>Змістових модулів – 2</p> <p>Загальна кількість годин – 108</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: 2</p>	<p>Галузь знань 035 Філологія</p> <p>(шифр і назва)</p> <p>Напрямок підготовки <u>8.020303 Філологія (французька)</u></p> <p>(шифр і назва)</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: 5</p> <p>Семестр: 1</p> <p>Аудиторні заняття: 24 години.</p> <p>З них: лекції (теоретична підготовка): 14 годин, семінарські заняття: 10 годин. Індивідуальна робота: 4 години. Самостійна робота: 76 годин. Модульний контроль: 4 години.</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви теоретичних розділів	Разом	ек	ці	ї	Семінар	Лекції	Семінар	Іспит
Змістовий модуль I. Література Франції, Великобританії, Німеччини, Австрії та Швейцарії др. пол. XX- п. XXI ст.									
1.	Основні тенденції розвитку західноєвропейської та американської літератури другої половини XX ст.	7		1				4	
2.	<i>Французька література.</i> Драматургія абсурду як інтернаціональне явище театального авангарду. Творчість Е.Іюнеско та С.Беккета.	9		1	2			4	
3.	<i>Французька література.</i> Витоки та характерні риси школи “нового роману” (А. Роб-Грійє, Н.Саррот, К.Сімон, М.Бютор). Творчість М.Дюрас.	10		2				4	
4.	<i>Німецька література.</i> Розвиток повоевної літератури Німеччини. Творчість М.Вальзера, Г.Белля, Г.Грасса. Постмодерністська проза П.Зюскінда.	8						4	
5.	<i>Австрійська література.</i> К.Рансмайра “Останній світ”.	6		2				4	
6.	<i>Англійська література.</i> В.Голдінг як майстер роману-притчі. Філософсько-психологічні романи А.Мердок.	8					2	4	
7.	<i>Англійська література.</i> Постмодернізм у літературі	10		2	2			4	

	Великобританії. Драматургія Т.Стоппарда. Проза Дж.Барнса. Творчість Дж.Фаулза.								
8.	<i>Італійська література.</i> Риси постмодернізму у творчості І.Кальвіно та У.Еко. Композиція та система образів роману І.Кальвіно “Коли однієї зимової ночі мандрівник ...”. Творчість У.Еко. Поліжанрова природа романів У.Еко “Ім’я троянди” та “Маятник Фуко”.	6		2	2			2	
	Разом	64	16	10	6	2	28	2	
Змістовий модуль II.									
Література США, Латинської Америки, країн Східної Європи									
др. пол. XX- п. XXI ст.									
9.	<i>Література США.</i> Романістика Дж.Апдайка. Творчість Дж.Д. Селінджера. Драматургія Е.Олбі. «Бітники» і творчість Дж.Керуака. Постмодернізм у літературі США. Школа “чорного гумору” (К.Кізі, Дж.Барт, К.Воннегут).	14		2	2		4		
10.	<i>Латиноамериканська література.</i> «Магічний реалізм». Творчість Х.Л.Борхеса, Г. Гарсія Маркеса, Х.Кортасара, М.Варгас Льоси.	16		2	2	2	4		
11.	<i>Література країн Східної Європи.</i> Жанр гіпертексту у творчості М.Павича. Творчість М.Кундери. Поезія Й.Бродського.	14					4	2	
	Разом	44	12	4	4	2	12	2	
	Разом за навчальним планом	108	28	14	10	4	40	4	36

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Література Франції, Великобританії, Німеччини

та Швейцарії XX- п. XXI ст.

Лекція 1.

Основні тенденції розвитку західноєвропейської та американської літератури другої половини XX ст. Поліваріантність художнього досвіду цього періоду. Характеристика літературного процесу та специфіка національного самовираження цього періоду. Модернізм та постмодернізм як характерні напрями творчого пошуку митця XX ст.

Драматургія абсурду як інтернаціональне явище театрального авангарду. Передумови виникнення «антидрами». Творчість Е.Іонеско (аналіз п'єс «Голомоза співачка», «Носороги», «Урок», «Стільці»). Драматургія С.Беккета (аналіз п'єс «Чекаючи на Годо», «Ендшпіль»).

Література:

1. Зарубежная литература второго тысячелетия. Под ред. Л.Г.Андреева. – М., 2001.
2. Скуратівський В. Французька драма в нашому столітті // Французька п'єса XX століття. – К., 1993. – С. 5-15.
3. Токарев Д. Курс на худшее. Абсурд как категория текста у Даниила Хармса и Сэмюэля Беккета. М., 2002-387 с.
4. Эсслин М. Театр абсурда. – СПб., 2010.
5. Якимович Т. Драматургия и театр современной Франции. -К., 1968.
6. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины XX века. – М, 2012.
7. От Беккета к Стоппарду: экзистенциализм, смерть и абсурд. // <http://pinbr.narod.ru/sb/bstop.html>

Лекція 2.

Витоки та характерні риси школи “нового роману”. Загальна характеристика творчості А. Роб-Грійє, Н.Саррот, К.Сімона, М.Бютора. «Школа погляду» А.Роб-Грійє та основні художні прийоми: «шозизм», «блукаюча камера». Аналіз теоретичних положень статті А.Роб-Грійє «Про декілька застарілих понять», їх втіленість у романі «У лабіринті». «Тропізми» Н.Саррот, аналіз роману «Золоті плоди». Роман «Дитинство» Н.Саррот:

поєднання традицій та новаторства.

Література:

1. Зонина Л. Тропы времени. Заметки об исканиях французских романистов (60-70-е гг.). - М., 1984.
2. Манифесты французской литературы: сборник / сост.: Л.Г. Андреев, Н.П. Козлова. — М., 1981. — 688 с.
3. Французская литература, 1945–1990. — М., 1995. — 924 с.

Семінар1.

Філософсько-естетичні основи та драматичне новаторство французького «театру абсурду».

Лекція 3.

Постмодернізм в англійській літературі. Прояви постмодерністських тенденцій у романах Дж.Барнса “Історія світу у 10½ розділі” та „Папуга Флобера”. Філософсько-психологічна та історично-культурологічна спрямованість творів Дж.Фаулза (“Маг”, “Подруга французького лейтенанта”, “Вежа чорного дерева”, “Даніель Мартін”).

Література

1. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. - М., 1996.
2. Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. - М., 1998.
3. Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
4. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. — Харьков, 2000. - 256 с.
5. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енkvіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.
6. Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. - Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.

7. Киченко О. Міфологічний простір постмодерністського роману: “Маг” Джона Фаулза у контексті традиції. // Всесвіт. - 2003. - № 5. – С. 146-148.
8. Круглый стол «Феномен Джулиана Барнса»: Е. Тарасова, М. Табак, Д. Бондарчук, С. Фрумкина, М. Горбачёва, А. Романова // Иностранная литература. — 2002. — № 7.
9. Література Англії ХХ ст /Під ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993.

Семінар 2. Творчість Дж. Фаулза в контексті постмодерністських пошуків др. пол. ХХ ст.

Лекція 4.

Тема «світу як тексту» у постмодернізмі. Розгляд основних понять постмодерністської естетики («смерть автора», «текст», «інтертекст», «метатекст», «ризома», «симулякр», «фрагментарність оповіді» та ін.).

Міфопоетичні тенденції творчості австрійського письменника К.Рансмайра. Проблематика та художня поетика роману “Останній світ”.

Література:

1. Бігун Б. «Останній світ» К.Рансмайра: звільнення від тексту чи непозбутність тексту? // Зарубіжна література. — 2000. — № 29 — 32. — С. 24—34.
2. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. - Чернівці, 2001. – 636 с.
4. Ліхоманова Н.О. Метаморфози мотиву пошуку в романі К.Рансмайра «Останній світ» // Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія. – 1999. – Випуск 68. – С. 27-34.
5. Стамат Т. В. Метаморфози як вихід з хаосу буття. Спроба інтерпретації роману Крістофа Рансмайра «Останній світ» // Всесвітня література та культура. - 2003. - № 12. - С. 17.
6. Цибенко Л. Крістоф Рансмайр і його роман «Останній світ» // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. - 2002. - № 5. - С. 105.

Лекція 5.

Постмодернізм в італійській літературі.

Читання як артефакт у творчості І.Кальвіно. Композиція та система образів роману І.Кальвіно “Коли однієї зимової ночі мандрівник ...”. У.Еко як вчений і письменник, теоретик і практик постмодернізму. Поліжанрова природа романів У.Еко “Ім’я троянди”. Твір і коментар у постмодерністському романі (на прикладі «Ім’я троянди» та “Нотатки на берегах «Імені троянди» У.Еко).

Література:

1. Еко У. Поетика відкритого твору // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред Марії Зубрицької. - Львів, 2002. - С. 525-538.
2. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.
3. Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
4. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. - Харьков, 2000. - 256 с.
5. Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. // Всесвіт. - 2004. - № 5 - 6. - С. 24-26.
6. Лотман Ю.М. Выход из лабиринта // Еко У. Имя розы. - Спб., 2000. - С. 650-670.
7. Помаранська О. Італо Кальвіно: біо-бібліографічний нарис // Всесвіт. - 2002. - № 11 - 12. - С. 32-33.

Семінар 3. Творчість У.Еко. Аналіз роману «Ім’я троянди».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І Література США, Латинської**Америци, Східної Європи та Росії др. пол. ХХ – п. ХХІ****ст.****Лекція 6.**

Основні тенденції розвитку літератури США другої половини ХХ ст.

«Розбите покоління» як соціокультурне явище 1950-1960 рр. у США. Роль «бітників» у розвитку американської і європейської культури.

Творчість Дж.Д. Селінджера. Романістика Д.Апдайка. Постмодернізм та його прояви у творчості Дж.Барта (на прикладі роману «Химера»).

Література:

1. Вікно в світ. (Література США). – 1999. - №№ 5-6.
2. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ ст. - К., 2002.
3. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2012. – 486 с.
4. Денисова Т. Н. Плутані стежки Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1973. - № 10. - С. 53—58.
5. Денисова Т. Н. Проза Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1967. - № 7. - С. 30 - 32.
6. Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ ст. - К., 1990. - С. 80 - 86.
7. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.

Семінар 4. Тенденції розвитку літератури США др. пол. ХХ ст., постмодерністський пошук нових засобів творчості.

Лекція 7.

Світове значення літератури Латинської Америки другої половини ХХ ст. Латинська Америка як особливе культурне середовище.

Інтелектуальна основа, співвідношення тексту та реальності у творчості Х. Л. Борхеса. Характерні риси „магічного реалізму”. Магічний реалізм у творчості Г. Гарсія Маркеса. Міфопоетика роману «Сто років самотності».

Гра як об'єкт опису, як життєствердний та структуроутворюючий принцип прози Х. Кортасара.

Література:

1. Грищенко Л. «Від історії людства до історії духовності». Матеріали до вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. - 2001. - № 5. - С. 41 - 44.
2. Дітькова С.Ю. Приречені на самотність. До вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. - 2005. - № 9. - С. 13-18.
3. Кабкова О.В. Коли відлітають ангели... (Проблемний аналіз новели Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. - 1998. - № 12. - С. 15-17.
4. Нев'ярович Н. Ю. Основні риси поетики «магічного реалізму» (На матеріалі оповідання Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. - 2006. - № 6. - С. 4-7.
5. Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. - К., 1978.- 210 с.
6. Степанов Г. В. Поучительный эксперимент Х. Л. Борхеса // Степанов Г. В. Язык. Литература. Поэтика. - М., 1988. - С. 154-159.
7. Фуэнтес К. Новый латиноамериканский роман // Писатели Латинской Америки о литературе. - М., 1982.
8. Чистяков Г. Для него рай был похож на библиотеку... // Зарубіжна література. - 2002. - № 20. - С. 7.

Семінар 5. «Магічний реалізм» у літературі Латинської Америки.

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінар №1

Філософсько-естетичні основи та драматичне новаторство французького «театру абсурду».

1. Походження терміну «театр абсурду». Передумови виникнення (авангардистські пошуки та екзистенціалізм).
2. Характерні риси творчості представників «антидрами».
3. Драма Е.Іонеско «Голомоза співачка» - п'єса про «трагедію мови».
 - 3.1. Історія створення.
 - 3.2. Назва твору.
 - 3.3. Персонажі.
 - 3.4. Приклади мовленнєвих кліше, банальностей, алогізмів та автоматизмів спілкування.
 - 3.5. Час і простір драми. Образ годинника.
4. Поетика мовчання та руйнування мови і простору у п'єсах С.Беккета «Ендшпіль» та «Чекаючи на Годо».
 - 4.1. Характеристика часу та простору.
 - 4.2. Тема фізіологічного руйнування та саморуйнування.
 - 4.3. Аналіз образів персонажів (значення імені, інтерпретація монологів та діалогів)
 - 4.4. Тема екзистенційного пошуку у драмах С.Беккета.

Література:

1. Зарубежная литература второго тысячелетия. Подред. Л.Г.Андреева. – М., 2001.
2. Коссак Э. Экзистенциализм в философии и литературе. – М., 1980.
3. Скуратівський В. Французька драма в нашому столітті // Французька п'єса ХХ століття. – К., 1993. – С. 5-15.
4. Токарев Д. Курс на худшее. Абсурд как категория текста у Даниила Хармса и Сэмюэля Беккета. - М., 2002.
5. Эсслин М. Театр абсурда. – СПб., 2010.
6. Якимович Т. Драматургия и театр современной Франции. -К., 1968.
7. Яценко В.М. История зарубежной литературы второй половины ХХ века. – М, 2012.
8. От Беккета к Стоппарду: экзистенциализм, смерть и абсурд. // <http://pinbr.narod.ru/sb/bstop.html>

Семінар № 2

Творчість Дж. Фаулза в контексті постмодерністських пошуків др. пол. XX ст.

1. Характеристика творчості Дж. Фаулза крізь призму есеїстики автора (за збіркою есе та статей «Кротові нори»).
2. “Маг” як роман-ініціація. Міфопоетика тексту. Художня структура. Літературні паралелі та культурологічний характер оповіді.
3. Інтертекстуальна основа роману “Колекціонер”. Характеристика стилю. Система художніх образів. Особливості композиції.
4. Гра як центральний художній прийом творчості Дж.Фаулза (на прикладі одного з романів).
5. Твір “Мантісса” як літерауроцентричний роман. Аналіз образів Автора та Музи.

Література:

1. Ивашева В. В. Литература Великобритании XX века. - М., 1984.
2. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. - М., 1996.
3. Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. - М., 1998.
4. Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов / Л.Г. Андреев, А.В. Каельский, Н.С. Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд. испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
5. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. - Харьков, 2000.
6. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003.
7. Кабкова О. Істинність магічного простору мистецтва // Всесвіт. - 2002. - № 2. - С.132-134.
8. Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. - Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.
9. Киченко О. Міфологічний простір постмодерністського роману: “Маг” Джона Фаулза у контексті традиції. // Всесвіт. - 2003. - № 5. _ 146-148.
10. Руднев В. Словарь культуры XX века // <http://www.philosophy.ru/edu/ref/rudnev/index.html>

Семинар № 3

Тенденції розвитку літератури США др. пол. ХХ ст. і постмодерністський пошук нових засобів творчості.

1. Теоретичне підґрунтя та історичні передумови літератури “чорного гумору”.
2. Аналіз теоретичних положень праць І.Гассана “Чим є постмодернізм і чим він стане?”, “Після постмодернізму: пошуки довіри”.
3. Аналіз роману Дж.Барта “Плавуча опера”. Категорія автора у творі.
4. Елемент гри у творчості К.Воннегута.
5. Проблематика та поетика роману К.Кізі “Політ над гніздом зозулі”. Особлива функція оповідача у творі. Система образів.

Література

1. Американська література на рубежі ХХ-ХХІ ст. Матеріали ІІ Міжнародної конференції з літератури США. Київ, 24-26 вересня 2002 р. - К., 2004.
2. Вікно в світ. (Література США). – 1999. - №№ 5-6.
3. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.
4. Денисова Т. Н. Історія американської літератури ХХ ст. - К., 2002. - С. 115-128.
5. Денисова Т. Н. Плутані стежки Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1973. - № 10. - С. 53-58.
6. Денисова Т. Н. Проза Дж. Апдайка // Всесвіт. - 1967. - № 7. - С. 30-32.
7. Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ ст. - К., 1990. - С. 80-86.

Семінар № 4

Творчість У.Еко. Аналіз роману «Ім'я троянди».

1. У. Еко – вчений та письменник.
2. Жанрова поліваріантність роману “Ім'я троянди”.
3. Аналіз роману «Ім'я троянди».
4. Система образів.
5. Особливості сюжету та композиції.
6. Інтертекстуальна основа твору. Приклади ремінісценцій та алюзій у тексті.
7. «Ім'я троянди» як втілення культурологічних метафор:
 - метафора лабіринту;
 - метафора бібліотеки;
 - метафора дзеркала та задзеркалля.
8. «Ім'я троянди» як семіотичний роман. Образ Храміни як системи знаків.
9. Твір та авторський коментар як ознака постмодерної доби: аналіз «Нотаток на берегах «Імені троянди».

Література:

1. Еко У. Поетика відкритого твору // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред Марії Зубрицької. - Львів, 2002. - С. 525-538.
2. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. – Київ: Основи, 2003. – 504 с.
3. Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г. Андреев, А.В. Каельский, Н.С. Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд. испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
4. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и неизящных искусств. — Харьков, 2000. — 256 с.
5. Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. // Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.
6. Лотман Ю.М. Выход из лабиринта // Еко У. Имя розы. - Спб., 2000. - С.650-670.
7. Руднев В. Словарь культуры ХХ века:
<http://www.philosophy.ru/edu/ref/rudnev/index.html>

Семинар № 5

«Магічний реалізм» у літературі Латинської Америки.

1. Латинська Америка як особливе культурне середовище.
2. Визначення поняття «магічний реалізм». Представники «магічного реалізму» у літературі.
3. Співвідношення тексту та реальності у есе Х.Л.Борхеса («Триверсії зради Іуди», «Троянда Парацельса», «Вавілонська бібліотека» та ін.).
4. Гра як структурно моделююча сутність творчості Х.Кортасара (на прикладі одного з романів).
5. Міфологічна модель роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності». Цілісний аналіз твору.

Література:

1. Грищенко Л. «Від історії людства до історії духовності». Матеріали до вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2001. — № 5. — С. 41 — 44.
2. Дітькова С.Ю. Приречені на самотність. До вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2005. — № 9. — С. 13—18.
3. Зарубежная литература XX века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд. испр. и доп. — М.: Высшая школа, 2003.
4. Кабкова О.В. Коли відлітають ангели... (Проблемний аналіз новели Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 1998. — № 12. — С. 15—17.
5. Квіт С. Борхес, що косить галявинки // Зарубіжна література. — 2002. — № 20. — С. 5.
6. Нев'ярович Н. Ю. Основні риси поетики «магічного реалізму» (На матеріалі оповідання Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 2006. — № 6. — С. 4—7.
7. Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. — К., 1978. — 210 с
8. Фуэнтес К. Новый латиноамериканский роман // Писатели Латинской Америки о литературе. — М., 1982.

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

На самостійне опрацювання виносяться наступні теми:

1. Людина та історія у романах Г.Белля (на прикладі одного з романів).
2. Історія Німеччини у творчому осмисленні Г.Грасса.
3. Проблематика роману М.Фріша «Номо Фабер».
4. Світ абсурду у творчості Ф.Дюрренматта.
5. Художній світ романів М.Дюрас.
6. Аналіз роману М. Вальзера «Робота душі».
7. Структура, проблематика, система образів драми Е.Олбі («Зоологічна історія»). Ритуальна гра у драмі Е.Олбі «Не боюся Вірджинії Вулф».
8. Аналіз поетичного циклу Й.Бродського «Римські елегії».
9. Архітектоніка роману Х.Кортасара «Гра в класики».
10. Загальний огляд творчості М.Варгас Льоси.

Кожен пункт самостійної роботи студента **оцінюється в 5 балів** і передбачає письмове виконання запропонованої теми у вигляді **повідомлення, есе, реферату.**

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.» - це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетенції.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійно-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять, охоплює декілька тем навчального курсу.

Види ІНДЗ та його оцінювання:

- конспект із теми за заданим планом (2 бали);
- конспект із теми за самостійно розробленим планом (3 бали);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу (3 бали);
- бібліографічний опис, літературознавчі розвідки (3 бали);
- повідомлення з теми самостійного опрацювання, аналіз інформації, самостійний аналіз (3 бали);
- історико-біографічні дослідження у вигляді есе (5 балів).

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	28-30	Відмінно
Достатній	22-27	Добре
Середній	16-21	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

Тематика ІНДЗ із дисципліни «Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.»

1. Інтертекстуальність і принцип інтертекстуальної побудови художнього образу.
2. Значення іронії та пародії у постмодерністській літературі.
3. Принцип гри в постмодерністській естетиці.
4. Образ автора та образ читача у постмодерністському романі.
5. Трансформація міфу у постмодернізмі.
6. Художній синтез як ознака літератури кінця ХХ ст.
7. «Бітники» та література США другої половини ХХ ст.
8. П'єса Д. Осборна «Озирнись у гніві» як своєрідний маніфест «сердитих молодих людей».
9. Риси постмодернізму у п'єсі Т.Стоппарда «Розенкранц і Гільденстерн мертві».
10. Особливості драматургії М.Фріша.

ОБОВ'ЯЗКОВА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

Іонеско Е. Носороги. Голомоза співачка.
 Беккет С. Чекаючи на Годо. Ендшпіль.
 Роб-Грійє А. У лабіринті. Про декілька застарілих понять.
 Саррот Н. Золоті плоди. Дитинство.
 Сімон К. Дороги Фландрії.
 Дюрас М. Пробудження Лол В.Штайн. Коханець.
 Вальзер М. Робота душі.
 Белль Г. Очима блазня. Більярд о пів на десяту.
 Грасс Г. Бляшаний барабан.
 Рансмайр К. Останній світ.
 Зюскінд П. Запахи. Голуб. Контрабас.
 Голдінг В. Володар мух. Шпиль.
 Осборн Д. Озирнись у гніві.
 Стоппард Т. Розенкранц і Гільденстерн мертві.
 Мердок А. Чорний принц. Море, море.
 Барнс Дж. Історія світу у 10½ розділах. Папуга Флобера.
 Фаулз Дж. Колекціонер. Маг. Мантісса. Кротові нори.
 Кальвіно І. Коли однієї зимової ночі мандрівник... Еко
 У. Ім'я троянди. Нотатки на берегах імені троянди.
 Селінджер Дж. Д. Ловець у житті. Дев'ять оповідань.
 Апдайк Д. Кентавр.
 Олбі Е. Зоологічна історія. Не боюся Вірджинії Вулф.
 Кізі К. Політ над гніздом зозулі.

Керуак Дж. На дорозі.
 Воннегут К. Бойня № 5. Колиска для кішки.
 Барт Дж. Плавуча опера. Химера.
 Гарсія Маркес Г. Сто років самотності.
 Борхес Х. Л. Оповідання. Есе.
 Кортасар Х. Гра в класики.
 Варгас Льоса М. Місто і пси. Літума в Андах.
 Фріш М. Номо Фабер. Санта-Крус.
 Дюрренматт Ф Гостина старої дами.
 Бродський Й. Вірші. Римські елегії.
 Павич М. Початок і кінець роману. Хозарський словник. Пейзаж,
 намальований чаєм.
 Кундера М. Жарт. Безсмертя. Повільність.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Історія зарубіжної літератури ХХ-ХХІ ст.» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості балів до 100.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю.

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування семінарів	1	5	5
3.	Самостійна робота	5	10	50
4.	Робота на семінарському занятті	10	5	50
5.	ІНДЗ	30	2	60
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 222				
Коефіцієнт 3, 7				

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- методи письмового опитування: модульне письмове тестування, реферат, есе;
- методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
69 - 74	D	задовільно	
60 - 68	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

IX. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1. за джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (Power Point – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- практичні: тести;

2. за логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

- індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

3. **за ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі;
4. **за ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача, самостійна робота студентів, з книгою, виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. навчальні дискусії;
2. створення ситуації пізнавальної новизни;
3. створення ситуації зацікавленості (метод цікавих аналогій та порівнянь).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Опорні конспекти лекцій.

Навчальні посібники.

Робоча навчальна програма.

Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного та модульного оцінювання навчальних досягнень студентів.

Засоби контролю (комплекти завдань для 1 та 2 модульної контрольної роботи).

ХІ. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Постмодернізм як тип світосприйняття і художня система.
2. Втілення тези “світ є текст” у літературі постмодернізму.
3. Інтертекстуальність і принцип інтертекстуальної побудови художнього образу.
4. Іронія та пародія у постмодернізмі.
5. Принцип гри в постмодерністській естетиці.
6. Образ автора у постмодерністському романі.
7. Образ читача у постмодерністському романі.
8. Трансформація міфу у постмодерністському романі.
9. Теоретичні засади та художня практика французької школи “нового роману” (Н. Саррот, А. Роб-Грійє, К.Сімон).
10. Характеристика творчості Н.Саррот. Аналіз одного з романів.
11. Роман А.Роб-Грійє “У лабіринті”.
12. Особливості художнього стилю М.Дюрас.
13. Філософська проблематика “антидрами” С.Беккета (на прикладі п’єс «Чекаючи на Годо», «Ендшпіль»).
14. Характерні риси “драматургії абсурду” (на прикладі творчості Е.Іонеско).
15. Творчість Е.Олбі, аналіз однієї з п’єс автора.
16. Проблематика повісті Дж.Д.Селінджера “Ловець у житі”.
17. Збірка Дж. Д. Селінджера «Дев’ять оповідань». Цілісний аналіз одного з оповідань (за вибором студента).
18. Інтерпретація давньогрецької міфології у романі Дж.Апдайка “Кентавр”.
19. Притчевий характер творчості В.Голдінга .
20. Література “сердитих молодих людей”. Аналіз п’єси Д.Осборна “Озирнись у гніві”.
21. Риси постмодернізму у п’єсі Т.Стоппарда «Розенкранц і Гільденстерн мертві».
22. Інтертекстуальність у романістиці А.Мердок .
23. Аналіз роману М.Вальзера «Робота душі».
24. Концепція особистості та гуманістичні цінності романах Г.Белля (“Очима блазня”, “Більярд о пів на десяту”).
25. Зображення нацистської Німеччини у романі Г.Грасса “Бляшаний барабан”.
26. Поєднання міфологічної свідомості і модерністської поетики у літературі “магічного реалізму”.
27. Прояви елементів інтертекстуальності у філософських оповіданнях Х.Л.Борхеса.
28. Образи Слова, Книги, Бібліотеки як метафори культури у творчості Х.Л.Борхеса та вплив прози автора на сучасний літературний процес.

29. Жанрова своєрідність роману Г.Гарсія Маркеса "Сто років самотності".
30. Експериментальний характер та інтелектуальна основа творчості Х.Кортасара.
31. Творчість М.Варгас Льоси .
32. Американська література "чорного гумору" (К.Кізі, Дж.Барт, К.Воннегут).
33. Твір Дж.Керуака "На дорозі" як роман-імпровізація.
34. Аналіз роману Дж.Барта "Кінець шляху".
35. Система образів, проблематика, особливості нарації роману К.Кізі "Політ над гніздом зозулі".
36. "Ім'я троянди У.Еко як поліжанровий роман.
37. Образ світу як бібліотеки, значення мотиву книги у романі У.Еко "Ім'я троянди".
38. Композиція та система образів роману І.Кальвіно "Якщо однієї зимої ночі подорожній".
39. Елементи гумору, пародіювання, жанрового синтезу у романі Дж.Барнса "Історія світу у 10 ½ розділах".
40. Гра як художній прийом у романі Дж.Фаулза "Маг". 41. Інтерпретація міфологічних мотивів та образів у романі Дж.Фаулза "Маг".
42. Елементи інтертекстуальності у творах Дж.Фаулза. Аналіз одного з романів.
43. Система образів роману П.Зюскінда "Запахи" та його інтертекстуальна складова.
44. Образ саморефлексуючого героя у прозі П.Зюскінда (за творами "Голубка", "Контрабас").
45. Міфопоетика роману К.Рансмайра "Останній світ".
46. Характеристика творчості М.Фріша. Аналіз роману «Ното Фабер».
47. Філософія абсурду у драматургії Ф. Дюрренматта.
48. Поетика творчості Й.Бродського.
49. Пошуки нових форм художнього втілення у творчості М.Павича.
50. Проблематика творчості М.Кундери.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА НАУКОВО-КРИТИЧНА ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна:

4. Американська література на рубежі ХХ-ХХІ ст. Матеріали ІІ Міжнародної конференції з літератури США. Київ, 24-26 вересня 2002 р. - К., 2004.
5. Английская литература 1945-1980. - М., 1987.
6. Андреев Л. Г. Современная литература Франции. 60-е годы. - М, 1977.
7. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. За ред. М. Зубрицької. - Львів, 2002.
8. Балашова Т. В. Французская поэзия ХХ века. - М., 1982.
9. Вікно в світ. (Література США). – 1999. - №№ 5-6.
10. Вікно в світ. (Література Франції). – 1999. - № 1.
11. Вікно в світ. (Література Німеччини). – 1999. - № 2.
12. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ ст. - К., 2002.
13. Денисова Т.Н. Історія американської літератури ХХ століття. - К., 2012.
14. Джеймисон Ф. Постмодернізм, або Логіка культури пізнього капіталізму. - К., 2008.
15. Днепров В. Д. Черты романа ХХ века. - М., -Л., 1965.
16. Енциклопедія постмодернізму / За ред. Ч. Енквіста, В.Е. Тейлора / Пер. з англ. - Київ: Основи, 2003.
17. Еремеев Л.А. Французский «новый роман». - К., 1974.
18. Жантеева Д. Г. Английский роман ХХ века. - М., 1965.
19. Зарубежная литература ХХ века: Учебник для вузов / Л.Г.Андреев, А.В.Каельский, Н.С.Павлова и др. Под ред. Л.Г. Андреева. 2-е изд.испр. и доп. – М.: Высшая школа, 2003.
20. Затонский Д. Австрийская литература в ХХ столетии. - М., 1985.
21. Затонский Д.В. Искусство романа и ХХ век. - М., 1973.

22. Затонский Д. В. Модернизм и постмодернизм. Мысли об извечном коловращении изящных и не изящных искусств. - Харьков, 2000.

23. Зонина Л. Тропы времени. Заметки об исканиях французских романистов (60-70-е гг.). - М., 1984.
24. Ивашева В. В. Литература Великобритании XX века. - М., 1984.
25. Ильин И. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм. - М., 1996.
26. Ильин И. Постмодернизм от истоков до конца столетия: эволюция научного мифа. - М., 1998.
27. Косиков Г.К. От структурализма к постструктурализму. - М., 1998.
28. Кутейщикова В. Н., Осповат Л.С. Новый латиноамериканский роман. - М., 1983.
29. Література Англії XX ст / Під ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993.
30. Мамонтов С. П. Испаноязычная литература стран Латинской Америки. XX век. - М., 1983.
31. Мотылева Т. Зарубежный роман сегодня. - М., 1986.
32. Называть вещи своими именами. Программные выступления мастеров западно-европейской литературы XX века. - М., 1986.
33. Наркирьер Ф. С. Французский роман наших дней. - М. 1980.
34. Покальчук Ю.В. Сучасна латиноамериканська проза. - К., 1978.
35. Давиденко Г. Історія новітньої зарубіжної літератури. – К.: ЦУЛ, 2007.
36. Французская литература 1945-1990. - М., 1995.
37. Художественное своеобразие литератур Латинской Америки. - М., 1976.

Додаткова:

1. Автобіографія Милорада Павича // Всесвіт. — 2002. — № 7 — 8. — С. 26.
2. Бігун Б. «Останній світ» К.Рансмайра: звільнення від тексту чи непозбутність тексту? // Зарубіжна література. — 2000. — № 29 — 32. — С. 24—34.
3. Бульвінська О. І. «Новий роман» Мілана Кундери: теорія і практика // Зарубіжна література в навч. закладах. — 2003. — № 11. — С. 28—35.

4. Бульвінська О. І. Перший письменник третього тисячоліття, або Милорад Павич і гіпертекст // Зарубіжна література. — 2003. — № 5. — С. 35—40.
5. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література к.ХХ – поч.ХХІ ст. у контексті культурного плюралізму. - К.: ВЦ КНЛУ, 2010.
6. Внутренняя сторона света (Проза М. Павича) // Вопросы литературы. — 2003. — № 11—12.
7. Грищенко Л. «Від історії людства до історії духовності». Матеріали до вивчення роману Г. Г. Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2001. — № 5. — С. 41 — 44.
8. Денисова Т. Н. Плутані стежки Дж. Апдайка // Всесвіт. — 1973. — № 10. — С. 53—58.
9. Денисова Т. Н. Проза Дж. Апдайка // Всесвіт. — 1967. — № 7. — С. 30—32.
10. Денисова Т. Н. Роман і романісти США ХХ ст. — К., 1990. — С. 80—86.
11. Дітькова С.Ю. Приречені на самотність. До вивчення роману Г. Гарсія Маркеса «Сто років самотності» // Всесвітня література та культура. — 2005. — № 9. — С. 13—18.
12. Егерєва Е. Павич, нарисованный за чаем // Новое время. — 1999. — № 36.
13. Зарубіжна література ХХ століття // За ред. М. І. Борецького. — Львів, 2000.
14. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. — Тернопіль: Навч. кн. — Богдан, 2005.
15. Кабкова О. Істинність магічного простору мистецтва (за романом Дж. Фаулза «Маг») // Всесвіт. — 2006. — № 11 — 12. — С. 52—54.
16. Кабкова О.В. Коли відлітають ангели... (Проблемний аналіз новели Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 1998. — № 12. — С. 15—17.
17. Квіт С. Борхес, що косить галявинки // Зарубіжна література. — 2002. — № 20. — С. 5.
18. Киченко О. Міфологічний простір постмодерністського роману: «Маг» Дж. Фаулза у контексті традицій // Всесвіт. — 2003. — № 5 — 6. — С. 5—8.
19. Киченко О. Європейський постмодернізм: витоки і сучасна літературна традиція. — Всесвіт. — 2004. — № 5 — 6. — С. 24—26.
20. Ковбасенко Ю. Архіпелаг „Павич”, острів „Дамаскин” // Зарубіжна література. — 2003. — № 7. — С. 33-49.
21. Круглый стол «Феномен Джулиана Барнса»: Е. Тарасова, М. Табак, Д. Бондарчук, С. Фрумкина, М. Горбачёва, А. Романова // Иностранная литература. — 2002. — № 7.
22. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р. Т., Ковалів Ю. І. та ін. — К.: ВЦ «Академія», 1997.

23. Лучук І. Прогноз на минуле, чи спогади про майбутнє (рецензія на «Зоряну мантию») // Дзеркало тижня. — 2002. — 4 — 20 грудня.
24. Мазур І. «Над нашим потоком гріхів та блукань...». За оповіданням Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами» // Зарубіжна література. — 2005. — № 10 (410). — С. 14.
25. Мендельсон М. О. Роман США сьогодні. — М., 1977. — 237 с. 26. Меншій А. М. Поетикальні доміанти творчості Мілана Кундери: На матеріалі романів «Неквапливість, «Справжність» // Зарубіжна література в школах України. — 2006. — № 1 — С. 41—42.
27. Михайлович Я. Проза Милорада Павича и гипертекст // Павич М. Стеклоулитка. — СПб., 2000. — С. 5.
28. Михальская Н. П., Аникин Т. В. Английский роман 20 века. — Москва, 1982.
29. Млечина І. Художній світ Гюнтера Грасса. — Вікно у світ. — 1999. — № 5 — 6. — С. 154—161.
30. Морозова Т. Л. Образ молодого человека в литературе США — М., 1969. — 168 с.
31. Мулярчик А. Кролик Енгстром — 30 лет испытаний // Всесвіт. — 1991. — № 12. — С. 17—19.
32. Мулярчик А. С. Спор идёт о человеке: о литературе США второй половины XX в. — М., 1986. — 201 с.
33. Наливайко Д. Шляхи Г. Гессе // Всесвіт. — 1977. — № 5. — С. 27—30.
34. Нев'ярович Н. Ю. Основні риси поетики «магічного реалізму» (На матеріалі оповідання Г. Г. Маркеса «Стариган з крилами») // Всесвітня література. — 2006. — № 6. — С. 4—7.
35. Ненько І. Я. Відображаючи життя як хаос... (Про зумовленість ідейного змісту та поетики роману К. Рансмайра «Останній світ» постмодерністською світоглядною позицією його автора) // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. — 2002. — № 5 — 6. — С. 109.
36. Ніколаєва О. О. Сильові доміанти бароко в постмодерністському романі М.Павича «Хазарський словник». Спроба його стильового аналізу // Всесвітня література. — 2005. — № 1. — С. 44—47.
37. Павлова Н.С. Що таке театр «абсурду»? — М., 1968.
38. Палій О. Проблема самоідентифікації людини в оповіданнях Мілана Кундери // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених. Вип. 4. — К., 2003. — С. 277—281.
39. Письменники Латинської Америки про літературу. — М.: Веселка, 1982. — 140 с.
40. Покальчук Ю. Магічний світ Хуліо Кортасара // Всесвіт. — 1981. — № 6. — С. 21—24.
41. Покальчук Ю. Сучасна латиноамериканська проза. — К., 1978. — 210 с.
42. Помаранська О. Італо Кальвіно: біо-бібліографічний нарис // Всесвіт. — 2002. — № 11 — 12. — С. 32—33.

43. Проза писателей Латинской Америки. — М., 2003. — С. 437—651. 44.
Руднев В. Словарь культуры XX века:
<http://www.philosophy.ru/edu/ref/rudnev/index.html>
45. Скобельская О. И. Сон в зеркальном лабиринте Борхеса // Зарубіжна література в середніх навчальних закладах України. — 2006. — № 2. — С. 48—54.
46. Стамат Т. Постмодернізм у школі // Зарубіжна література. — 2004. — № 16. — С. 16—20.
47. Стамат Т. В. Метаморфози як вихід з хаосу буття. Спроба інтерпретації роману Крістофа Рансмайра «Останній світ» // Всесвітня література та культура. — 2003. — № 12. — С. 17.
48. Степанов Г. В. Поучительный эксперимент Х. Л. Борхеса // Степанов Г. В. Язык. Литература. Поэтика. — М., 1988. — С. 154—159.
49. Урнов М. Айрис Мердок: Литература и мистификация // Вопросы литературы. — 1984. — № 11. — С. 27.
50. Фуэнтес К. Новый латиноамериканский роман // Писатели Латинской Америки о литературе. — М., 1982.
51. Хулио Кортасар: краткая летопись жизни и творчества // Иностранная литература. — 2001. — № 4. — С. 23—30.
52. Цофнас А. Дивлячись на пейзаж, намальований чаєм // Філософська думка. — 2001. — № 5.
53. Шахова К. О. П'ять німецьких лауреатів Нобелівської премії з літератури: Г. Гауптман, Т. Манн, Г. Гессе, Г. Белль, Г. Грасс: Посібник. — К.: Юніверс, 2001.
54. Шерлаимова С. Философия жизни по Милану Кундере (французские романы чешского писателя) // Вопросы литературы. — 1998. — № 1. — С. 244.